

Gondolatok a Nyugat indulásának 100. évfordulója kapcsán

Amikor 2000-ben elkészült a Nyugat digitális változata, egyszerre új perspektívák nyíltak meg a kutató és az érdeklődő nagyközönség előtt egyaránt. Én akkor, nyolc évvel ezelőtt, külföldön éltem, ott fogtam először a kezembe a papírtasakban megbújó lemezt, amelyet a millennium évében a külföldi magyar intézeteknek, egyetemi hungarológiai tanszékeknek eljuttatott az akkori kulturális kormányzat. Hathetente volt két-három napom, amit itthon töltöttem, s ha a Nyugatra voltam kíváncsi, el kellett zárándokolnom egy komolyabb könyvtárba, hogy hozzájuthassak az évek szerint egybekötött számokhoz.

Emlékszem, nem hittem a szememnek, a tasakon ez állt: Nyugat 1908–1941. Egy irodalmi legenda digitálisan (Budapest, Arcanum Adatbázis, 2000). Lehetséges volna, hogy ezen a lemezen minden rajta van? És hogy ez a minden nemcsak elfér a tenyeremben, de pillanatokon belül olvashatók is belőle? (Még nem tudtam, hogy a CD anyaga, megjelenésével szinte egyidőben on-line is elérhetővé vált az akkori Magyar Elektronikus Könyvtárban.)

A *digitális Nyugat* megalkotói azt a digitalizálási elvet követték a folyóirat archiválásakor, amely csak a tartalmat reprodukálja, a folyóirat eredeti külalakját csak az egyes számok címlapjai, esetleg némely felhasznált vizuális elem (pl. Beck Ö. Fülöp Mikes-émlékérme) tükrözteti. Merész döntés volt ez, merészebb, mint más digitalizálendő forrás esetében, hiszen a Nyugat minden száma egyúttal kultikus tárgy (gyűjtők vágyának tárgya), s mint ilyen, látványként is él bennünk. Mint legenda ugyan megfoghatatlan, de az is el tudja képzelni, mert már hallott róla, aki sohasem látta. Legendává ugyanakkor azért válhatott, mert sziklakemény érték volt. 1941-ben, Babits halálával hirtelen, búcsú nélkül ért véget, mégsem maradt torzóban, mert szoborszerűen volt egész. A „Nyugat kora” idővel irodalomtörténeti kategóriává vált, holott nemzedékei számos egymásnak ellentmondó poétika hordozói voltak. Mivel az értékek folytonosságának ígérete volt, a végét sokan nem akarták elfogadni. Szellemi örökösei folytatni próbálták, de a Magyar Csillaggal már valami más született. Ottlik Géza írt a Nyugatot a második világháború utolsó napjaiban újraindítani kívánók lelkes szándékról, akik a tervezéssel az elmúlt évek borzalmait követő békét kezdték meg. Mintha csak akkor lehetett volna elhinni, hogy tényleg beköszöntött a béke, ha az egy világégést már túlélte Nyugat is újraindul. Ottlik talán azért tépte darabokra évekkel később a soha meg nem jelent új szám anyagát, a hiába összegyűjtött kéziratokat, mert egyszer csak rádöbbent: a Nyugat folytathatatlansága a vágyott béke tartós távollétét jelenti, még akkor is, ha már nem dörögnek a fegyverek.

Minél szélesebb körben hozzáférhetővé tenni a múlt értékeit – szép cél egy jelenkori vállalkozás számára. Egyúttal hasznos feladat, még ha a jelen közben

néma is marad, nem fűzi hozzá a múlthoz saját gondolatait, nem emeli ki belőle a számára fontosat. (Ezért is hathat némiképp disszonánsnak a digitális változat szerkesztőjének túlzottan hangsúlyos helyen, közvetlenül Ignotus eredeti bevezetője után következő előszava.)

A Nyugat digitális változata nem ítélezik így nem is szelektál, hanem egyszerűen őrzi meg és mutatja fel a folyóiratot – készítői nem egy újabb antológiát állítottak össze a Nyugatban megjelent legértékesebb írásokból. Mert nemcsak a hagyományos nyomtatott kiadványok terjedelmi korlátai miatt született korábban több Nyugat-antológia, hanem azért is, mert volt miből szelektálni. Hiszen a Nyugatról, amely bár önmagában is érték volt, sokan elmondták már, hogy az esztétikai minőség elvét, önnön védjegyét még ennek a lapnak sem sikerült minden esetben érvényesítenie – olvasói szép számmal találhatnak benne kevésbé értékes (papír- vagy újabbban html-) oldalakat.

A hétköznaphoz kötődő értékmegőrzés és értékterjesztés folyamatos munkája mellett, ünnepeink alkalmával lehetőségünk nyílik megállni és elgondolkodni, mit is jelentenek számunkra jeles napjaink. Az évfordulók értelmét éppen az adja meg, hogy az emlékezés alkalmával megfogalmazhatjuk az ünnepelthez fűződő viszonyunkat. Könnyen lehet, hogy az évforduló apropója híján ez elmaradna. Emlékezve, a bennünk élő múltat felidézve az önkifejezés örömeivel ajándékozunk meg magunkat, és eközben részesévé válunk a kollektív emlékezés folyamatának.

Az évfordulók megünneplése miatt sokan berzenkednek. Érvük általában az, hogy az évforduló külsődleges szempont, és ritkán esik egybe a mű valódi aktualitásával. Ráadásul óhatatlanul átpolitizált, ezért irányzatos, hamisító. Ebből adódik a végső következtetés, hogy inkább védekezni kellene a kultuszt erősítő ünnepi alkalmak ellen, semmint részt venni bennük. Az évfordulós emlékezéssel rendszerint együttjáró kultusz mindazonáltal nem jelent feltétlenül rosszat, elítélendő.

A digitális Nyugattal szemben az OSZK *Nyugat 100 ünnepi honlapja* az évfordulós emlékezést tipikus példája. Bár a digitális Nyugat esetében is találkozhatunk kultikus elemekkel, ilyen, mondjuk, egy másik évfordulóhoz, a magyar millennium évéhez való kapcsolása, mégis nagyobb számban jellemzik kultuszromboló mozzanatok, mint például a pusztá tartalom átvétele, az eredeti vizuális elemek eltörlése stb. A Nyugat-honlap készítői ezzel ellentétben nem a Nyugat jelenkori demisztifikálására törekcszenek, hanem éppen ellenkezőleg: szeretnék ébren tartani vagy felébreszteni egykori kultuszát. A Nyugat egykori mágikus erejét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy többek tanúsága szerint egyfajta belépőként szolgált az irodalomba – ha a szerkesztő jóváhagyta az írás közlését, az a szerző számára felért egy beavatási szertartással. Szabó Lőrinc így írt erről *Tücsökzene* című versciklusában: „*Nehéz hét volt, és rettentő a tét: / az egész jövő, az önbecsülés, / a remény, hogy leszek valaki, és / kiküzdöm kis helyem a nap alatt. / S még nehezebb e hosszú pillanat, / a döntés. Vártam. Mint öreg szemét, / könyvek porlódtak, papír, szanaszét / lócán, állványon, a folyóirat / kötegei, szétesve s a falak / mentén, mindenütt. Bent léptek. Ez Ő? / Ajtó nyílt: „Tessék, a következő!”*”

A küszöb, amelyet Szabó Lőrincnek át kellett lépnie, hogy Babits színe elé kerülhessen, ma már ilyen módon nincs jelen a kortárs irodalmi közéletben. Éppen a küszöböket, korlátokat megszüntető világháló volt az egyik olyan médium, ame-

lyik ezt eltörölte. Hiánya viszont létrehozta a nosztalgiát egy olyan világ iránt, amelyről feltételezhető, hogy szavainak megvolt még a tétje és a súlya. Azonban a világháló vissza tudja varázsolni, ha nem is magát ezt a világot, de legalább ennek az illúzióját.

A Nyugat-honlapra műfaját tekintve a virtuális antológia megnevezés illik a leginkább. De mit is jelent ez az elnevezés? Nem pusztán on-line elérhetőségű szövegek gyűjteményét, hiszen a virtuális világ nyújtotta lehetőségek egyike a multimédiás elemek jelenléte is. Ilyen elemeket pedig a napról napra gyarapodó honlapon szép számmal találhatunk. A virtuális antológia tehát tartalmában sokrétűbb a hagyományos antológiáknál. Bármely antológiához hozzárendelhető hívszavak, továbbá a *reprezentativitás* és a *válogatás* kritériumai is. Amíg a digitális Nyugat a folyóirat tartalmát reprodukálja, amikor mind a harmincnégy évfolyamát megjeleníti, addig a Nyugat-honlap egyszerre merít egyfelől szűkebb, másfelől lényegesen tágabb mederből. Szűkebb ez a meder a folyóiratként, s tágabb a szellemi közösségként felfogott Nyugat szempontjából. A digitális Nyugattal ellentétben a honlap válogat a folyóirat tartalmából (lásd például a *Kronológia* menüpontnak a Nyugat emblematis publikációit és tematikus számait behívó megkattintható tételeit), s a válogatás során kiemeli a reprezentatívnak ítélt elemeket (a *Galériák – Címlapok* menüpontban és arculatváltásokat, a változó tipográfiát jelző borítólapokat). A Nyugatot mint szellemi közösséget pedig a száztíz, a folyóirat történetében kisebb-nagyobb szerepet játszó alkotó képviseli, aki egész életműve jelzésével van jelen a honlapon.

A reprezentativitás kritériuma érdekes szembesülésekre nyújtott lehetőséget a honlap szerkesztői számára. A Nyugat-honlapot gyűjtőhonlappnak, hivatkozási gyűjteménynek szántuk. Tervünk az volt, hogy ezen a tematikus oldalon felmutassuk a már létező értékes on-line tartalmakat. Ennek során azonban éppen a szöveges tartalmak esetében különböző nehézségekkel kerültünk szembe. Egyfelől a honlap tengelyét képező alkotók tág merítésű listájához aktuális, válogatott primer és szekunder bibliográfiákat szerkesztve a hazai on-line katalógusok nehezen kezelhetőségének problémájába ütköztünk. A könyvtáros szakmabeliek számára talán ugyan minden esetben értelmezhető, ámde hiányos címléírások már egy bibliográfusnak sem mindig kellően informatívak. Egy konkrét példával élve: Karinthy Frigyes összegyűjtött művei 2000-ben indult sorozatának szűkebb bibliográfiai leírásához, azaz például a sorozat több kötetből álló egységei belső számozásának, az egyes kötetek cím szerinti tartalmának megállapításához egyetlen hazai on-line könyvtári katalógus címléírása sem volt elegendő. A hiányos adatok pótlására a virtuális világban ugyan megmaradva, de mégis „külső” segítséget kérve végül egy internetes könyvkereskedő cég címléírása és a borítólap beazonosítása révén kerülhetett sor. Másfelől további nehézséget jelentett, hogy az egyes bibliográfiai tételekhez rendelhető on-line tartalmak igen gyakran nem feleltek meg az eredeti nyomtatott forrásnak. Nem arra a nem pusztán textológiai szempontból elgondolkoztató tényre gondolok, hogy a folyamatos és gyors javítás lehetősége ellenére mind a digitálisan keletkező, mind pedig a digitalizált szövegek esetében soha nem látott szövegromlás következett be, hanem elsősorban arra a digitális szövegeket teljesen új dokumentumként kezelő szemléletre, amely megengedi, hogy az eredetileg nem digitális keletkezésű, azaz digitalizált szövegek szerkezetükben is eltérjenek nyomtatott forrásuktól. Ezért esetenként „válogatás”

címszó alatt egy-egy tételnél több linket is meg kellett jelenítenünk, a logikus egy helyett. Ez azonban korántsem teljesen elterjedt példa a digitális gyűjteményekben, a MEK gyűjteményében található a fent leírtak számos ellenpéldája is, például Ady Endre művei kritikai kiadásának néhány kötete, amelynek elektronikus változata éppen azáltal nyújt többet a papírkadásnál, hogy a jegyzetapparátus adatait a digitális technika segítségével egy kattintással elérhetővé teszi. Azaz az elektronikus változat úgy tesz hozzá az eredeti nyomtatott változathoz, hogy közben nem vesz el belőle.

Végezetül minden bizonnyal felmerülhet a fenti dokumentumproblémák kapcsán az itt most megválaszolatlanul hagyott és még jó ideig viták tárgyát képező kérdés, hogy kik alkotják a digitális szövegtárak, illetve az ezekből építkezni kívánó virtuális antológiák – mint amilyen a Nyugat-honlap is – olvasótáborát? És igazodnia kell-e az ezeket a gyűjteményeket szervező elveknek az egyébként is igen sokrétű olvasótábor igényeihez, avagy a nehézségek ellenére minőségi tartalomszolgáltatással képes-e felvállalni az igények formálásának feladatát is?

FORRÁSOK

A digitális Nyugat a Magyar Elektronikus Könyvtár korábbi változatában:

<http://www.mek.iff.hu/portalszint/human/szepirod/magyar/nyugat/>

A digitális Nyugat ma az Elektronikus Periodika Archívumban:

<http://epa.oszk.hu/00000/00022/> és <http://epa.oszk.hu/nyugat>

Ottlik: A Nyugatról. In: Próza, 1980:

<http://mek.oszk.hu/01000/01003/01003.htm#55>

A digitális Nyugatot bevezető két cikk egy lapon: Ignotus: Kelet népe; Kokas Károly: Nyugat, egy irodalmi legenda – digitálisan:

<http://epa.oszk.hu/00000/00022/ismerteto.html>

Az Országos Széchényi Könyvtár NYUGAT 1908–2008 ünnepi honlapja

<http://nyugat.oszk.hu/>

Szabó Lőrinc: Tücsökgzene, 239. A szerkesztő elé:

<http://mek.oszk.hu/01000/01068/01068.htm#239>

Ady Endre Összes Versei III.: 1906. jan. 28.–1907., s. a. r.: Koczkás Sándor és Kispéter András. Akadémiai, 1995 (kritikai kiadás):

<http://mek.oszk.hu/05500/05552/>

Ady Endre Összes Prózai Művei II.: 1901. május–1902. február 2., (2. átd. kiad.), szerk.: Koczkás Sándor, Argumentum–Akadémiai, 1992 (kritikai kiadás):

<http://mek.oszk.hu/05500/05551/>

Ady Endre Összes Levelei I.: 1895–1907, s. a. r. és a jegyzeteket írta: Vitályos László. Argumentum–Akadémiai, 1998 (kritikai kiadás):

<http://mek.oszk.hu/05500/05565/>

Mann Jolán

A Nyugat 100. születésnapja az Országos Széchényi Könyvtárban

Ma már szép emlék számunkra 2007. november 26., amikor egész napos, több részből álló rendezvénnel köszöntötte a száz esztendővel ezelőtt indult (1908. január) *Nyugatfolyóiratot* az Országos Széchényi Könyvtár. Az ünnepi napon, Babits Mihály születésnapján, indítottuk újtára a Nyugat-honlapot (<http://nyugat.oszk.hu>), az új, azóta is folyamatosan gazdagodó *multimédiás szolgáltatást* is.

Egy rendezvény tanulságai

A sajtó nyilvánossága előtt zajló ünnepi nap keretében rendeztük meg a Nyugat tiszteletére meghirdetett országos középiskolai szavalóverseny döntőjét, a Nyugat-honlap sajtótájékoztatóval egybekötött bemutatóját, valamint a Kaláka és a Misztrál együttes közös ünnepi koncertjét. A nap két kísérő rendezvénye az OSZK gyűjteményeiben őrzött kéziratokból, fotókból, első kiadásokból készített kamarakállítás és a több kiadó közreműködésével megrendezett ünnepi könyvvásár volt.

Nyugat szavalóverseny – közel háromezer induló

A *szavalóverseny* 2007. augusztus végén hirdettük meg. A verseny társkiírói az MTA Irodalomtudományi Intézete, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Magyarantárok Egyesülete, a Magyar Olvasástársaság és a Budavári Önkormányzat voltak.

A verseny kiírása idején nagy merészségnek tűnt vállalni az országos megmozdulást, hiszen nem láttuk még biztosan, milyen források állnak majd rendelkezésünkre. Az első pillanattól kezdve fontos szerepet játszott a szervezésben Fenyő D. György, a Magyarantárok Egyesületének alelnöke. Vele szorosan együttműködve találtuk meg azokat az intézményeket, amelyek vállalták, hogy a kiírók – elsősorban a nemzeti könyvtár – hívó szavára, saját forrásaikra és kapcsolataikra támaszkodva megszervezik a területi döntőket. Minden szervezési munkát elektronikus úton végeztünk (a kiírás eljuttatása az ország mintegy 1400 középfokú oktatási intézményébe, a verseny különböző fordulóra való jelentkezés, kérdések és válaszok a versválasztásokkal kapcsolatban stb.).

A versenyzőknek két verssel kellett készülniük: egyet a megadott nyolc vers közül (kötelező vers), egyet pedig a kiírók által összeállított ún. alkotói kánon alapján kellett választaniuk. A középdöntőkre – amelyekre minden iskola egy-egy tanulót nevezhetett¹ – 2007. november 5. és 17. között került sor Békéscsabán, Budapesten, Miskolcon, Nyíregyházán, Pannonhalmán, Pécsen és Vácott.² A területi döntőkből 3–5 fő juthatott tovább az országos döntőbe. A döntőben huszonhat diák szavalata hangzott el.

A döntő megkezdése előtt köszöntőt mondott Sediánszky János rádiós, a Budavári Önkormányzat alpolgármestere. A szavalóverseny öttagú zsűrijének elnöke Jordán Tamás színművész, a Nemzeti Színház igazgatója volt,³ aki a versenyt követő értékelő szavaiban dicsérte az elhangzott szavakat kimagasló színvonalát és a jól szervezett döntőt. Az országos döntő első helyezettje Nagyhegyesi Zoltán, a kecskeméti Bolyai János Gimnázium tanulója lett. (A helyezettek teljes névsorát lásd: http://mek.oszk.hu/nyugat/html/esemenyek/nyugat_unnep_szavalovegeredmeny.htm).⁴

„A vers az, amit mondani kell.” (Kányádi Sándor)

Amikor meghirdettük a Nyugat-szavalóversenyt, nem gondoltuk, hogy sokakban megfogalmazódik az igény, hogy az Országos Széchényi Könyvtár minden évben kezdeményezzen egy országos, az olvasással, az írott és mondott szöveggel, az olvasásra neveléssel, a szövegértéssel kapcsolatos versenyt, pályázatot. Megítélésünk szerint ez a nemzeti könyvtár feladatköréhez és tekintélyéhez méltó feladat, annál is inkább, mert amikor a könyvtár diákokat fogad, akkor eljövendő olvasói előtt nyitja meg kapuit, kinyilvánítva egyszermind, hogy a kultúra szervesen összetartozó egész.⁵ Ezt a gondolatot reprezentálta az a tény is, hogy a szavalóverseny tiszteletére, a Rózsafalvi Zsuzsanna, az OSZK Tájékoztató Szolgálatának munkatársa a nemzeti könyvtár gyűjteményeiben őrzött kéziratokból, fotókból, első kiadásokból készített *kamarakiállítás*⁶ diákok számára.

E sorok írásakor még kérdés, hogy lesz-e hagyomány az igen sikeres rendezvényből, de önmagában is nagy eredmény, hogy közel *háromezer* 9–12/13. évfolyamos *diák* – gimnazista, szakközépiskolás és szakiskolás – indult a Nyugat tiszteletére rendezett országos szavalóversenyen.

„Nem az énekes szüli a dalt: a dal szüli énekesét.” (Babits Mihály)

A szavalóverseny eredményhirdetése és a honlap bemutatóval egybekötött sajtótájékoztató után, a nap méltó zárásaként a Kaláka együttes és a Mísztrál együttes első közös, egész estét betöltő ünnepi koncertjére került sor az OSZK dísztermében. A Kaláka együttes által megzenésített egyik Kosztolányi Dezső költemény – *Fejtőre felnőtteknek* – címét viselő kétrészes műsor első felében, a majd' négy évtizede fennálló Kaláka együttes a Nyugat-honlapon közölt alkotói kánon szerint – névsorban haladva – elevenítette fel nyugatos megzenésítéseit Áprily Lajostól Zelk Zoltánig. A szünet után a Mísztrál együttes, a „fiúk nemzedéke” következett. Az egyre népszerűbbé váló, több mint tíz éve muzsikáló csapat számos eltérő hangulatú megzenésített költeményt adott elő Adytól Radnótiig, köztük a tavaly megjelent Dsida-lemezük több feldolgozását is. A nagy sikerű, több mint kétórás koncertet professzionális hangosítás és világítás tette még ünnepélyesebbé. A koncertről készült képek megtekinthetők http://mek.oszk.hu/nyugat/html/esemenyek/galeria_20071126koncert.htm webhelyen.

Virtuális antológia: olvasni, látni, hallani

Meggyőződésünk, hogy az internet adta lehetőségek egyik legfontosabbikát – hogy ti. általa a nagyközönség számára is hozzáférhetővé tehetőek egyedí dokumentumok is – úgy használhatjuk ki a legjobban, ha jól strukturáltan, valamely

szellemi szervező erő által virtuális térbe rendezetten *tartalomszolgáltatást* hozunk létre.

A Nyugat-honlap ennek az elvnek mentén több mint 100 nyugatos alkotó (költők, írók és szerkesztők) életrajza mellett, a szerzők eddig digitalizált életművét teszi új, közös felületen elérhetővé. Az összeállítás egyrészt a már digitalizált állományokra épül (MEK, Digitális Irodalmi Akadémia stb.), másrészt felmutatja a még nem digitalizált fontos tartalmakat (bibliográfiák: primer és szekunder irodalom). A folyamatosan készülő – lehetőség szerint naprakész – bibliográfiák együttműködésre hívják a szakmát is, amennyiben felmutatják a még elektronikusan nem elérhető, a közoktatás és a felsőoktatás számára fontos műveket is.

Külön figyelmet érdemel a Mann Jolán és Rózsafalvi Zsuzsanna által készített kronológia, amely nemcsak tájékoztatja a felhasználót a Nyugatot érintő legfontosabb eseményekről, hanem egy kattintással elérhető általa a folyóirat kiemelkedően fontos számai – pl. az 1919-es február–márciusi, az elhunyt Ady előtt tisztelgő duplaszám –, valamint számos elsőként a Nyugatban napvilágot látott mű. pl. Krúdy Gyula *Utolsó szivar az arabs szürkénél* című elbeszélése.

A <http://nyugat.oszk.hu> multimédiás szolgáltatás arculata esetében különösen igaz, hogy a feldolgozni kívánt tartalom „hívta elő” a formát, hiszen egy eredeti Nyugat-szám (1934-es karácsonyi szám) képen keresztül léphet be a felhasználó a virtuális kiállítás terébe; egy szétterített folyóirat-példány tartalomjegyzéke helyén kattinthatja meg a menüpontokat.

A Nyugat folyóirat 34 évfolyamának egykori változó tipográfiájú címlapjaiból válogatást is készítettünk a folyamatosan gazdagodó Galéria menüpontjainak egyikében. A többi Galériában fotókat, kéziratokat, első kiadásokat és egyéb érdekességet mutatunk be – elsősorban az OSZK állományából.

A virtuális kiállításban publikált *kéziratok* sorában megtekinthető immár – többek között – Ady Endre *Új versek* című kötete első kiadása Brüll Adélnak szóló autográf ajánlása, Babits Mihály *Jónás könyve* című művének első, kéziratosa oldala, József Attila *Ady emlékezete* és *Thomas Mann üdvözlése* című verseinek autográf kézírata. Kosztolányi Dezső *A szegény kisgyermek panasza* című ciklusának kéziratosa lapjai. Karinthy Frigyes diákkori naplójának néhány oldala, valamint részlet Németh László *Galilei* című drámájának kéziratosa fogalmazványából. A *fotók* menüpont alatt számos ritkán látható kép is megtekinthető, mint pl. a nemzeti könyvtár arcképgyűjteményéből származó, Ady Endrét a halottas ágyán ábrázoló fénykép, amelynek löbnyire csak részletét szokták publikálni, vagy Kosztolányi Dezső fotója, rajta a költő saját kezű névaláírása a híres zöld tintával. A fényképek feldolgozása során különleges feladat volt az OSZK-ban őrzött Babits-hagyaték néhány *üvegnegatívjának* digitalizálása is. Az *első kiadások* menüpont részeként számos díszes kötet is megtekinthető az oldalakon, köztük a Nyugat Kiadóvállalatának könyvei, mint pl. Ady Endre: *Ki látott engem?* című kötete. Csáth Géza *Délutáni álom*, Kaffka Margit *Mária évei* című munkája vagy Móricz Zsigmond *Sári bíró* című regénye.

A *hanganyagok* három csoportját különböztettük meg az összeállításban: *szervezők hangjai*, *mondott vers*, *zenés vers*. A nyugatos szerzők közül meghallgatható például Karinthy Frigyes, amint *Méné tekel* című költeményét, vagy Halász Gábor – az OSZK kéziratára és muzeális gyűjteményének egykori vezetője – amint *Százhuszonkettedik évem* című versét mondja.⁷ A zenés vers menüpontban együt-

tesek és előadók által a honlap indulásának tiszteletére felajánlott felvételei hallhatók – köztük Juhász Gyula *Anna örök* című költeménye Huzella Péter feldolgozásában. A mondott vers menüpontban a Nyugat-szavalóverseny döntőseinek szavatai hallhatóak, amelyek a Magyar Katolikus Rádióban készültek a honlap számára átadott felvételekkel egészülnek ki. Reményeink szerint a honlap további új vers- és prózafelvételekkel, valamint megzenésített költemények sorával is gazdagodik 2008 tavaszán.

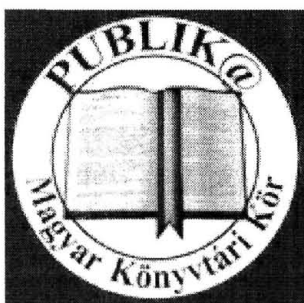
A folyamatosan gyarapodó honlap célja, hogy korszerű *oktatási segédanyag* és a nagyközönség számára is érdekes felület legyen. Az év során kiteljesedő szolgáltatás hírt ad a Nyugat századik születésnapja alkalmából megvalósuló programokról, eseményekről is. 2008 januárjában *RSS szolgáltatást* is újtárra indítottunk. Ezúton is kérjük a Tisztelt Kollégákat, hogy tájékoztassanak minket a Nyugathoz kapcsolódó rendezvényekről és egyéb eseményekről a *tematikus@oszk.hu* címen.

JEGYZETEK

- 1 A kiírásban azt kértük, hogy az intézmények rendezzenek iskolai fordulót, és ennek győztesét küldjék el a területi döntőbe, de lehetőséget adtunk arra is, hogy egyéb módon válasszák ki továbbküldött tanulót.
- 2 A területi döntőknek helyet adó intézmények: Békés Megyei Könyvtár és Humán Szolgáltató Centrum (Békéscsaba); Bencés Gimnázium és Kollégium (Pannonhalma); Földes Ferenc Gimnázium (Miskolc); Madách Imre Gimnázium (Vác); Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Megyei Pedagógiai, Közművelődési és Képzési Intézete és az Arany János Gimnázium és Általános Iskola (Nyíregyháza); Szent Mór Katolikus Általános Iskola, Művészeti Iskola és Gimnázium (Pécs); Városmajori Gimnázium (Budapest).
- 3 A zsűri tagjai: Havas Judit előadóművész, a Petőfi Irodalmi Múzeum főmunkatársa; Kiss Katalin, a budapesti Weöres Sándor Gimnázium dráma–olasz szakos tanára; Fenyő D. György középiskolai tanár, irodalomtörténész, a Magyar tanárok Egyesülete alelnöke; Jankovics József irodalomtörténész, az MTA Irodalomtudományi Intézetének igazgatóhelyettese.
- 4 Amire e sorok megjelennek, a döntőbe jutott 26 diák minden szavalatát meg lehet hallgatni a Nyugat-honlapon.
- 5 A 2007 májusában újtárra indított *In memoriam Lázár Ervin* című internetes szolgáltatás (<http://mek.oszk.hu/kiallitas/lazar/>) és a hozzá kapcsolódó illusztrációs pályázat szintén ennek az elképzelésnek a jegyében fogant.
- 6 A kibővített kiállítást 2008 januárjától március közepéig az OSZK olvasótermi szintjén volt látható.
- 7 A Nyugat megjelenésének századik évfordulója kapcsán együttműködést kötött a Petőfi Irodalmi Múzeum és az Országos Széchényi Könyvtár. A megállapodás értelmében kölcsönösen segítik egymást a Nyugathoz kapcsoló rendezvények megszervezésében, kiállítások elkészítésében. A közös munkában különösen fontos szerepet játszik a digitalizált állományok egymás közötti cseréje.

Sudár Annamária

A Publika Magyar Könyvtári Kör 2007. évi rövidített szakmai és pénzügyi beszámolója

A Publika Magyar Könyvtári Kör (PMKK) 2008. március 6-án tartotta éves közgyűlését a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában az alábbi napirenddel:

- beszámoló a 2007. évi szakmai tevékenységről,
- pénzügyi beszámoló,
- az Ellenőrző Bizottság jelentése,
- alapszabály-módosítás,
- 2008. évi tervek.

A közgyűlés napirenden kívül, szakmai programként tájékoztatót hallgatott meg Náray-Szabó Gábortól, az MTA Könyvtárának főigazgatójától, a könyvtár stratégiai terveiről.

A közgyűlés napirendjén szereplő jelentések szövegét a tagság előzetesen elektronikus formában megkapta, ezért a közgyűlésen csak ezek rövid összefoglalására, illetve kiegészítésére volt szükség. Billédi Ferencné elnök beszámolójában a PMKK szervezeti életéről elmondta, hogy 2007-ben is a korábbi években megszokott aktivitás volt jellemző. Az újonnan megindított *Publika hírlevél* iránt érdeklődtek a szakemberek, ugyancsak jelentős volt az érdeklődés a különféle programok iránt is. Nagyon sokan támogatták önkéntes munkával a különféle programok megvalósítását. A PMKK elnöksége éves ütemterv alapján végezte munkáját. Kétszer tartott ülést a tagok személyes jelenlétével, és az év folyamán többször elektronikus kommunikáció segítségével tárgyalta meg az aktuális ügyeket és hozott döntéseket. A titkársági adminisztrációban, a nyilvántartások munkálataiban is növekedett az elektronikus megoldás részesedése.

A PMKK 2007. évi működése során tovább folytatta szakmai munkáját az alapszabályban meghatározott területeken, különösen hangsúlyosan foglalkozva a társadalmi integráció, az élethosszig tartó tanulás könyvtári eszközökkel való támogatásainak kérdéseivel, az Európai Unió könyvtárfejlesztési projektjei hazai programjai megvalósításával, a szakemberképzéssel, a nemzetközi kooperáció ki- szélesítésével. A tervek megvalósításában az elnökség erőteljesen támaszkodott

a közreműködő könyvtárak vezetőire és munkatársaira, egyéb kulturális intézményekre. Különösen a pályázatok, projektek előkészítésében, szakmai tanácsok nyújtásában tapasztaltunk széles körű támogatást.

Színvonalas rendezvénye volt az egyesületnek az „e-könyvtár, e-szolgáltatás, távoli hozzáférés” címmel 2007. április 19-én a Halis István Városi Könyvtárban. Nagykanizsán megrendezett workshop. A programban a következő témák szerepeltek: *Könyvtárak új utakon; Elektronikus szolgáltatások közvetítése; Európai Digitális Könyvtár; A Halis István Városi Könyvtár elektronikai fejlesztései; Eredmények és tervek; A Könyvtári Intézet törekvései a szakemberek IKT felkészítésében; Távoli hozzáférés az információhoz; Európai trendek és programok.* A konferenciát tanulmányi kirándulás követte, amelynek keretében Szlovéniába látogattunk, a Muravidék magyar könyvtáraiba.

Az AITMES projekt zárókonferenciáján bemutattuk a Publika Magyar Könyvtári Kör küldetésének irányelveit és 2002 óta folyó tevékenységének fő fejezeteit.

A 2007. év során két pályázatot nyújtott be az egyesület hazai alapokhoz fő pályázóként, több könyvtár pályázatában pedig támogatóként szerepelt. Az EACEA-hoz benyújtott nyertes pályázatban az ENTITLE nevű projekt kidolgozásában konzorciumi tagként, az eContentplus program keretében meghirdetett pályázatban, az EDLocal nevű projektben pedig közreműködőként vehet részt az egyesület 2008-tól.

Az oktatás–képzés területén a PMKK a Könyvtári Intézettel kötött együttműködési szerződésben foglaltak szerint a tanfolyamok szervezésében, tananyagok rendelkezésre bocsátásában, közös kiadványok közreadásában tevékenykedett. E tevékenysége a határon túlra is kiterjedt.

2007-ben a PMKK pályázatot hirdetett „Tanulj velünk” elnevezésű ösztöndíj elnyerésére, amelynek célja az idegen nyelvet tanuló, illetve nyelvvizsgára készülő könyvtárosok támogatása.

A szakmai tevékenységről szóló beszámolót a pénzügyi beszámoló, majd az Ellenőrző Bizottság elnökének beszámolója követte. A közgyűlés a beszámolókat – az alapszabály apróbb változtatásaira vonatkozó javaslattal együtt – egyhangúlag elfogadta.

A PMKK 2007. évi gazdálkodását az alábbi egyszerűsített mérleg mutatja:

Nyitás

Bank	6 029 204
Pénztár	4 394
Összesen:	6 033 598

Közhasznú tevékenységből származó bevétel

	10 699 500
Tagdíjbefizetés	44 000
Banki kamat	203 945
Egyéb bevételek	222 008
Összes bevétel	11 169 453

Ráfordítások

Megbízási díj	1 145 565
TB	265 379

Nyugdíjbiztosítás	433 958
Magánnyugdíj-pénztár	28 940
SZJA	528 220
Egyéb költség	7 623 037
Összes költség	10 025 099

Záró pénzkészlet 2007. 12. 31.

Bank	7 169 912
Pénztár	8 040
Összesen	7 177 952

A közgyűlés a 2008. évi tervek ismertetésével zárult.

A Publika Magyar Könyvtári Kör megköszöni minden közreműködőnek, tisztviselőnek az elmúlt évben végzett munkáját, és továbbra is számít aktív együttműködésükre!

1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1%

Adó 1%-ának felajánlása a Corvina Alapítványnak

Az Országos Széchényi Könyvtár továbbra is örömmel veszi támogatói 2007. évi adójának 1%-át.

A felajánlásokat az
Országos Széchényi Könyvtár Corvina Alapítvány
 javára kérjük.

Adószám: 19020350-2-41

A Corvina Alapítvány az Országos Széchényi Könyvtár könyvtári programjainak anyagi támogatására alakult 1990-ben.

Célja elsősorban az OSZK kulturális és fejlesztési tevékenységének elősegítése; az alapítvány eszközeivel és lehetőségei szerint régi és értékes dokumentumok beszerzésének, a meglévő állomány védelmének, restaurálásának elősegítése; a nemzeti gyűjtemény értékeinek bemutatása kiadványok és kiállítások formájában, valamint a szolgáltatások fejlesztésének támogatása.

Felajánlását előre is köszönjük!

1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1%